

Ryszard Grygiel, Piotr Bogucki

Brześć Kujawski, woj. włocławskie. Stanowisko 4

Informator Archeologiczny : badania 11, 23-24

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzęcych szczątków kostnych. Prowadzona też systematyczna flotacja prób pobieranych z wypełniak wszystkich obiektów dostarczająca bogatego zespołu szczątków roślinnych.

Wyniki przeprowadzonych dotąd prac wskazują, że na stanowisku przeważają ślady najmłodszej fazy KPL, odznaczające się silnym udziałem elementów wczesnego i klasycznego stylu badenckiego. Licznie reprezentowana jest również małopolska faza klasyczna tej kultury. Słabiej natomiast występuje osadnictwo schyłku cyklu polgarskiego stwierdzone jedynie w najwyższej części stanowiska.

Seria 13 dat radiowęglowych datuje osadę w Bronocicach na XXXI - XXIV w. pne.

BRZEŚĆ KUJAWSKI
woj.włocławskie
Stanowisko 4

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadził mgr Ryszard Grygiel/autor sprawozdania/, przy współudziale Piotra Boguckiego. Finansowi: WKZ we Włocławku, Urząd Miasta i Gminy w Brześciu Kujawskim oraz Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi. Kontynuacja badań z lat 1933-1939, 1952-1976. Osada wielokulturowa:

- 1/ślady osadnictwa kultur tyloczakowych z późnego paleolitu,
- 2/osada kultury ceramiki wstęgowej rytej z wczesnego neolitu,
- 3/osada i cmentarzysko grupy brzeako-kujawskiej kultury lendzielskiej ze środkowego neolitu,
- 4/ślady osadnictwa kultury pucharów lej-kowatych ze środkowego neolitu oraz kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowej z późnego neolitu,
- 5/osada kultury trzcinińskiej z II okresu epoki brązu,
- 6/osada kultury grobów kloszowych z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego,
- 7/ślady osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego i okresu rzymskiego.

Badania, będą kontynuacją badań K. Jażdżewskiego i S. Madajskiego z lat 1933-1939, M. i W. Chmielewskich z roku 1952 oraz autora sprawozdania z roku 1976, objęły północną część stanowiska. Nadal zachowano uprzednio stosowany system eksploracji odcinków o wymiarach 5x5m.

W 1977 r. przebadano 25 odcinków, tj. 625 m². Odkryto dalsze zabytki krzemienne związane z późnym paleolitem /krąg kultur tylczakowych/, które podobnie jak w badaniach ubiegłorocznych, zalegały tuż nad calcem i w calcu.

Na badanym odcinku stanowiska zdecydowanie przeważała liczba odkrytych obiektów osadnictwa neolityczne. Z kulturą ceramiki wstęgowej rytej związana jest chata skupowa o długości 20 m i szerokości do 5 m, zawierająca liczny inwentarz ruchomy /ceramika, narzędzia kamienne, krzemienne i kościane, bardzo duża ilość kości zwierzęcych/, oraz dwie jamy odpadkowe odkryte w bezpośrednim sąsiedztwie wspomnianej chaty. Do grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej należą cztery spośród badanych chat trapezowatych, z których dwie stanowiły kontynuację z badań K. Jazdzewskiego i S. Madajskiego, dwie natomiast należą do obiektów nowo odkrytych o długości 10 i 18 m. Z tą samą kulturą związane są trzy groby szkieletowe, pięć jam odpadkowych oraz różnego rodzaju krótkie rowki. Wzorem badań ubiegłorocznych w rowach chat trapezowatych rejestrowano obecność słupów. Warto również podkreślić, że w bezpośrednim zasięgu odkrytych chat trapezowatych znaleziono dużą liczbę narzędzi kamiennych. Ceramikę kultury pucharów lejkowatych /fazę wiórecka grupy wschodniej/, kultury amfor kulistych oraz kultury ceramiki sznurowej znalezione łącznie w warstwie kulturowej.

Kulturę trzciniecką reprezentują dwie głębokie jamy z niewielką zawartością ceramiki, krzemieni i kości zwierzęcych:

Z wczesnym i środkowym okresem lateńskim /kultura grobów kleszowych/ związanych jest dziesięć obiektów nieruchomych, z których do najciekawszych należy zaliczyć chatę skupową o rzucie owalnym 5x4 m. Stwierdzono związane z tą chatą duże rozmiały palenisko ustawione na zewnątrz oraz jamę o charakterze gospodarczym z wyjątkowo bogatą zawartością materiału ceramicznego i kościanego. Odkryte obiekty stanowią tylko wycinek rozległej osady kultury grobów kleszowych na stanowisku 4.

W warstwie kulturowej stanowiska znaleziono fragmenty naczyń kultury przeworskiej z okresu późnolateńskiego i rzymskiego. Zapewne z okresem późnolateńskim, per analogiam, należy wiązać odkryty grób psa, którego jedyne wyposażenie stanowiły kości zwierzęce, prawdopodobnie owcy.

W badaniach po raz pierwszy użyto sita wodnego, przy pomocy którego z wypełniska obiektów kulturowych wysiano liczne ziarna zbóż i roślin dziko rosnących. Ponadto pozyskano dalsze próbki węgla drzewnych, które przy użyciu metody C14 pozwolą ustalić bezwzględną chronologię obiektów kultury ceramiki wstęgowej rytej, grupy brzesko-kujawskiej kultury lendzielskiej oraz kultury trzcinieckiej.

Materiały przechowywane są w MAiE w Łodzi.

CHWAŁIM, gm. Kargowa
woj. zielonogórskie
Stanowisko 1

patrz
paleolit i mezolit